

Uredništvo in uprav
ništvo se nahajata v
Ptuj, gledališko po-
slopje štey. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za $\frac{1}{2}$ strani K 32, za $\frac{1}{4}$ strani K 16, za $\frac{1}{8}$ strani K 8, za $\frac{1}{16}$ strani K 4, za $\frac{1}{32}$ strani K 2, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 28.

V Ptuj u v nedeljo dne 12. julija 1908.

IX. letnik.

Počitnice.

Hrupno, z veselimi očmi in razgretimí obrazi zapustila jo nežna mladina šolske prostore, — počitnica so tu, zlati prosti čas poletnih počitnic. Otroci se j'h veselijo, — doslej so morali uro za uro čepeti za klopi in poslušati učitelja in truditi male svoje možgane, — zdaj pa so svobodni, zdaj hočejo uživati to prostost, lepoto mamic narave, zelenje v gozdovih in cvetje na travnikih, zdaj hočejo poskakavati in se veseliti in vrikati v polni moči mladih svojih src . . . Počitnica so tu! Proč s knjigami, proč z zapisano učenostjo! Zdaj je čas prostosti, zdaj treba očetu pri delu pomagati . . .

Tako otroci! In — prav imajo. Kdo ne bi razumel, da potrebuje mladi duh počitka? Kakor prebavi želodec hrano, tako mora i duša znanje prebaviti. Dobro in potrebno je, da imajo otroci počitnice! Kajti otroci ljudstva itak nič drugega nimajo. Oni, ki se rodijo v svilenih ziboljkah, ki se učijo le za zabavo, ki imajo že ob materinih prsih toliko premoženja, da lahko brez dela vse dolgo življenje preživijo, — onim so počitnice pač le čas za nove, dražje, večje zabave. Ali vzemimo otroka iz ljudstva, vzemimo kmetko hčerko, delavskega sinčka. Ta nima ničesar. Revni otrok čuti že v ziboljki, da trpijo njegovi stariši pomanjkanja, da je rojeno edino za — boj in bedo! Koliko je teh otrok, ki morajo po zimi v najhujšem mrazu z slabim obvalom ure in ure daleč v šolo hoditi; popoldne se okrepčajo na skorji starega suhega kruha in zvečer gredo zopet skozi mraz in sneg in meglo nazaj proti domu . . . Koliko je otrok, ki morajo zutraj ob 2., 3. uri ostati in kmetakim starišem na polju pomagati in potem še v šolo teči . . . Tem revnim otrokom so počitnice potrebne!

Ali oče, — in tudi ti, mati, — ne pozabita dobrih nauk za počitnice. Kajti v času počitnic niste vi samo stariši, marveč tudi učitelji svojih otrok.

Ne izkoriščajte svojo deco! Dajte ji dela, kajti delo je zdravo za telo in dušo. Naj živi v potu obraza sveži kmetaki zrak, naj dihajo na nežne otroške ročice, naj dihajo globoko mlade pljuče, — to je zdravo. Leni otrok ne postane pridni mož. Le dajte deci dela . . . Ali mi pravimo tudi: ne izkoriščajte deco! Ne dajajte otroku dela, ki je za njegove moči pretežko, ki napravi iz njega pohabljenega reveža, ki mu škoduje. Ne smatrajte otroka za ceno delavnosti! Lahko odrašenejšje šolarje podučujete med počitnicami o glavnih, temeljnih točkah vinorejarsadjarstva, živinorej, o pravilni žetvi, o dobrem sasenju, krmljenju, obdelovanju. Praktično delo je dostikrat več vredno kot vse sive teorije. Po rabite, stariši, torej počitnice, brez da bi otroka izkoriščali in mučili!

Pazite na otroško zdravje! Koliko je starišev, ki vzamejo otroka seboj v gostilne, na veselice, žegnanje, zabave, in mu dajejo opojnih pijač, vina, pive, žganja. Neodrašenemu otroku dajati opojno pijačo, je naravnost greh. Se odraslenemu škoduje preobilo uživanje pijače, kaj šele mlademu, nerazvitemu telescu. Sveda, otroku se dopade, ako sme iz očetevega

kozarca piti. Ali to je zanj strup in mnogo najhujših otroških bolezni so posledica popivanja. Dajte otroku vodo ali mleko in ostalo vam bode zdravo! Ne mislite, da izkažete otroku ljubezen, ako mu dajete vino ali celo žganje...

Pazite pa tudi na otroško dušo!
Slaba družba pokvari dostikrat najboljšega otroka. Med pastirji, ki pasejo brez odraslega nadzorstva, se dostikrat godijo stvari, ki pustijo svoj strup v mladi duši. Koliko zločinov in pregreškov bi se dalo preprečiti, ko bi se otroke v nežni mladosti obravnavalo. Ne pustite otroke poslušati govoričenj odrasle mladine. Ne dajte otrokom časnikov v roke, kajti ti so za odrasle ljudi. Sploh pazite, da se otrok v dušnem oziru med počitnicami ne pokvari.

To le nekaj navetov, katerih se bode pač vsak skrbni oče, vsaka ljubeta mati držala. Za tako obvarovano šolsko mladino bodejo počitnice dobiček. In kadar se prične šolsko leto iz novega, prisli bodejo ti otroci, zdravi na duši in telesu in prišli zopet s poučnim, — sebi v dobiček.

„Ako se mi moj načrt posreči, potem nas bodejo naši potomci blago lovili, da smo duhovnike v meje njih dolžnosti napadili, da smo njih tamošnje bivanje Gospodu, njih tukajšnje bivanje pa domovini podvrgli“.

Cesar Jožef II. l. 1781.

Politični pregled.

Občine naj plačujejo... Kmetijski poslanec Pirkner je govoril v državni zbornici in dejal glede občin sledeče: „Občinam so naložena tako bremena, da jih ne morejo več nositi. Župan v kakšni občini v hribih je z delom tako preobremenjen, da se komaj človeka najde, ki bi hotel dalje časa županovati. Vdržanje mnogih občinskih potočkov, mostov, potokov, komisije, vojaška dela itd. napravijo mnogo truda, tako da si vsakdo premisli, prevzeti županske posle. Poleg tega mora biti župan kar celi jurist. Zahteva je tedaj opravičena, da se vbojim občinam podeli odškodnina za dela, ki jih izvršujejo za splošnost in za državo. Za vsa ta dela se mora najemati in plačevati tajnike. Država daje občinam dela, jim zapoveduje, plačujejo pa na občine same. Tej krivici mora biti konec“.

Odpust davka in znižanje pridobnin. Finančno ravateljstvo v Gradcu nam piše: C. kr. finančno ministerstvo je s odlokom od 12. junija 1908 št. 42.104 izvršujoč določbe členkov IV do XI postave od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 določilo za leto 1908 odpust od zemljiškega davka s petnajstimi odstotki, in od hišnega davka izvzemši petstotni davek davka prostih poslopj s dvanajst in pol odstotki, dalje vzdržalo znižanje pridobnineke glavne ceste kakor v prejšnjih letih tudi za podjetbe, podvržene javnemu dajanju računov, ki so navedene v § 100 odstavek 1 in 5 postave o oseb. zak. za desetimi odstotki. Odpust pri zemljiškem in hišnem davku se bode

samo od državnih davkov, ne pa tudi od doklad samoupravnih korporacij izračunil. Po dokončani osebni porazdelitvi teh odpustov na posamezne davkoplačalce se bodo odpusti zne-
sele leta 1908 davčnih listinah strank (davčna knjižica, naložni listek, plačilni nalog) pozneje zaznamoval. Čas, s katerim se bodo zamogli vpisati odpusti v davčne listine strank, se bodo s posebnim razglasom oznanil.

Glede žganja je sprejel vinogradniški odsek v državni zbornici sledečo resolucijo: „Vlada naj skrbi, da se na mrzli poti narejeno žganje sploh ne več kot fino, pravo žganje prodaja, da se torej kognak, vinsko žganje in sadno žganje sploh ne bi smelo več drugače izdelovati nego potom destilacije; da bi se davkoprostro domače žganje vsem posetnikom dovolilo, naj imajo potem lastne priprave za žgati ali ne, naj žgejo na lastni ali tuji zemlji itd.; pri slabih letinjah naj bi ostala ta pravica dve leti rezervirana; — da se pravo, po destilaciji izdelano fino žganje ne podržje nobenemu novemu zvišanju davka.“

— Radovedni smo, kaj bodej vlada k tej za kmeta vevlašnji resoluciji rekla.

„Jaz ne ljubim ljudi, ki imajo nalogo, da nam pripravijo boljše življenje na drugem svetu, ki se pa toliko trudijo, da bi vodili naše zadeve na tem svetu“ . .

Цесар Јоџеф II.

Dopisi.

Karčovina blizu Maribora. Minuli teden smo mi viničarji dobvali iz bližnjega mesta zelo laskavo pismo. Nam vbogim viničarjem se je pisalo: „Cenjeni gospod i. t. d. Z veseljem in posebnim ponosom odprem pismo. V tem je listek, v katerem sem povabljen 14. junija prit v prostore „katoliškega delavskega društva“ na zaupni sestanek kot člen „Slov. kmetске zveze“. Sveda, da je to člen kmetске zveze, to se ni povedalo! Tako zviti so kutarji. Po tem laskavem povabilu smo se nekateri udeležili tega zaupnega sestanka. Nekateri so prišli si ogledati prake, nekateri zavoljo radovednosti, nekateri zavoljo dolgočasa. To čevkarije kaj smo slišali od teh volkov v ovčih dlakah, je le posnemanje drugih poslancev. Pri te reči se le gre zato, da bi sedli mi volilci na njih limanice. Znami dr. Korošec je govoril, da je kaj bilo. Da se klerikalna kmetска zveza za nas potegne je le zato, ker smo volilci postali. Če bi tega ne bilo, bi nas znani Korošec gotovo pozabil. Mi dobro vemo, kdo za nas skrbi. Zakaj se viničarjem, posebno tistim tako slabo godi, kateri so pri duhovnikih v službi? Zakaj ti tisti nam ne pomagajo, naš stan malo olajšajo? Mi čisto dobro vemo, kako grenka in huda je služba posebno pri duhovnikih. Ti hočejo pa nam pomagati? Sami sebi so vedli pomagati, ter so 9 milijonov za tako že mastne plače duhovnikov od države dobili. Profesor Vrstovšek prežveka reči, katere so itak znane. Iz nemških časnikov sem zvedel, da država